

ÖĞRETMENLERİN SOSYAL GİRİŞİMCİLİK BECERİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF TEACHERS' SOCIAL ENTREPRENEURSHIP SKILLS

Şebnem SÖZEN¹, Emine YILMAZ², Serdar TOKUR³, Murat ÖZGEN⁴

Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri

Makale Özeti

Bilgileri

Geliş Tarihi

15.09.2022

Kabul Tarihi

15.09.2022

Anahtar

Kelimeler

Okul,
Öğretmen,
Sosyal Girişimcilik

Article Info

Received

15.09.2022

Accepted

15.09.2022

Keywords

School,
Teacher,
Social
Entrepreneurship

Özet

Toplumsal yapının dönüşümünde önemli rol oynayan girişimcilik kavramı, yerini toplumsal sorunlara kalıcı çözümler bulmaya çalışan kişileri kapsayan sosyal girişimcilik kavramına bırakmıştır. Son yıllarda gelişen bu alan, popülasyondaki pasif grubun harekete geçmesinde önemli rol oynamıştır.

Çalışmada öğretmenler üzerinde sosyal girişimcilik ölçeği uygulanmıştır. Toplam 239 öğretmen üzerinde uygulanan anket sonuçlarına göre katılımcıların demografik özelliklerine göre sosyal girişimcilik anlamlı farklılık göstermemektedir.

Abstract

The concept of entrepreneurship, which plays an important role in the transformation of social structure, has left its place to the concept of social entrepreneurship, which includes people who try to find permanent solutions to social problems. This area, which has developed in recent years, has played an important role in mobilizing the passive group in the population.

In the study, the social entrepreneurship scale was applied to the teachers. According to the results of the questionnaire applied on 239 teachers in total, social entrepreneurship does not differ significantly according to the demographic characteristics of the participants.

1. GİRİŞ

Yaşamın devamı için en önemli olan sosyal etkileşim, geçmişten günümüze bireylerin sosyal etkinliklerde aktif rol almasında önemli rol oynamıştır. Uluslar topluluklar tarafından oluşturulur ve topluluklar da insanların bir araya gelmesiyle oluşturulmalıdır. Ancak bir milletin teşekkülü, her zaman refah, huzur, refah ve kalkınmış bir yapı göstereceği anlamına gelmez. Aksine farklı kültürlerden, farklı inançlardan ve farklı yaşam tarzlarından insanların bir araya gelmesi sosyal etkileşim sürecinin bazı aşamalarında huzursuzluk, uyumsuzluk, birlikte çalışamama, kaos gibi durumlara yol açabilmektedir.

¹ Öğretmen Harun Reşit İlkokulu, İstanbul, e-mail: sebnemsozen@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-1049-5508 (Corresponding Author)

² Yavuztürk İlkokulu, İstanbul, e-mail: eminebasegmez@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-0843-7376

³ Gazi Mustafa Altıntaş İlkokulu, İstanbul, e-mail: serdartokur69@gmail.com, ORCID: 0000-0002-9600-852X

⁴ Yavuztürk İlkokulu, İstanbul, e-mail: ozgen2967@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7968-7746

Küreselleşmenin özellikle yirminci yüzyılda hız kazanması, önemli ekonomik, siyasi, kültürel, teknolojik ve toplumsal değişim ve dönüşümleri beraberinde getirmiştir. Bu süreçte teknolojinin genel olarak hayatımızın ayrılmaz bir parçası olduğu ve insanlara iş ve işlemlerde sağladığı kolaylıklar vurgulansa da yetersiz araştırmalarda unutulmuş ya da üzerinde durulan bireyselleşme kavramı, insanların toplumsal yaşamdaki konumlarını değiştirmiş ve küreselleşme sürecine farklı bir perspektiften bakmayı gerekli kılmıştır. Küreselleşmenin getirdiği fırsatlar, dünyadaki toplumlarda bireyler arasındaki iletişim ve etkileşimi nispeten daha az hale getirmiştir. Belirli eylem ve hedeflere odaklanma gerçekleşmekte ve bu doğrultuda sosyal ve kültürel bağların giderek zayıfladığı düşünülmektedir.

1.1. Sosyal Girişimcilik

Girişimcilik kavramının tanımları incelendiğinde sosyal girişimciliğin özelliklerini içerdiği görülmektedir. İki kavram arasındaki fark, sosyal girişimcilikte girişimciliğin sosyal yönünün baskın olması ve kişisel çıkarlardan çok toplumsal çıkarların kâr amacı gütmeyen fayda sağlamaya odaklanmasıdır. Bu anlamda sosyal girişimcilik, diğer girişimcilik yaklaşımlarından farklı olarak öncelikle toplumsal sorunlara uyum sağlamayı, böylece çevre bilinci, insan hakları, ulusal kalkınma gibi çeşitli toplumsal sorunlara yaratıcı ve sistematik çözümler geliştirmeyi içermektedir.

Denizalp'e (2007) göre sosyal girişimci, "içinde yaşadığı toplumdaki tüm sosyal sorunları anlayan, daha önce kimsenin aklına gelmeyen ve yüzleşmeye cesaret edemediği sorunlara yaklaşan, fark yaratan ve güvenini artıran kişidir." Sosyal girişimcinin görevi, toplumda ortaya çıkan ve kısa sürede hissedilen bir soruna en hızlı, en pratik ve sistematik çözümü bulmaktır. Bu nedenle sosyal girişimci toplumda bir sorun bulur, sistemik değişiklikler getirerek toplumu bu sorunu çözmenin yollarını bulmaya ve sorunu çözmeye ikna eder. Güler'e (2010) göre sosyal girişimcilik, "sosyal amaçlar doğrultusunda yenilik yaratarak sosyal dönüşümü sağlamayı da amaçlamaktadır" şeklinde tanımlanmaktadır.

1.2. Eğitimde Sosyal Girişimcilik

Sosyal girişimciler, çevrelerindeki sosyal sorunları veya ihtiyaçları tespit eder ve bunları ele almak ve ortadan kaldırmak için girişimcilik ilkelerini kullanarak sürdürülebilir çözümler üretirler. Tıpkı bir ekonomik girişimcinin yeni endüstriler veya işler yaratması gibi, sosyal girişimciler de toplumsal sorunlara yenilikçi çözümlerle yaklaşır ve bu çözümleri geniş ölçekte uygular. Toplumsal sorunları çözen alanlardan biri de kuşkusuz eğitim alanıdır.

Öğretmen çevresinin lideridir. Bu nedenle toplumsal sorunlara yenilikçi çözümlerle inisiyatif almalı ve bulduğu çözümleri uygulamalıdır (Taş ve Menteşe, 2016).

Öğretmenler insanları diğerlerinden daha fazla etkiler ve örnek olarak yol gösterir. Bu nedenle öğretmenlerin toplumsal sorunlara duyarlı ve bu sorunları çözmeyi amaçlayan sosyal girişimciler olmaları beklenmektedir. Çünkü öğretmenlerin rolü okullarda sadece eğitim-öğretim faaliyetleri yürütmek değil, içinde yaşadıkları topluma değer katmaktır. Kendini sosyal girişimcilik anlamında geliştiren öğretmenlerin bu yönde öğrencilere yardımcı olarak toplumun ihtiyaç duyduğu sosyal girişimci sayısını artırabileceği söylenebilir (Çermik ve Şahin, 2015: 77).

Fiziki ve insan kaynakları açısından eğitime yapılan yatırımın artmasıyla birlikte, yatırımın karşılığını alması beklenmektedir. Günümüzde herkes bir sosyal sistemin parçası olarak birçok nedenden dolayı sorumlu olmak istemektedir. Öğretmen girişimciliği hesap verebilirliği artıracaktır. Bu nedenle, eğitim sisteminin gerekli bir yönüdür. Tüm eğitimsel ilerlemenin öğretmenlerin kalitesine bağlı olduğuna dair artan bir farkındalık vardır (Light, 2006).

En iyi eğitim sistemi bile iyi öğretmenler olmadan başarısız olur. Öğretmen, okulda veya okul dışında, eğitim sürecinin ana halkasıdır. Öğrencilere liderlik nitelikleri aşılmalı, onlara ilham vermeli ve gelecekteki kariyerlerini seçmelerine yardımcı olmalıdır. Öğrencilerin karakterini ve kişiliğini şekillendirmelidir. Öte yandan, okul tesislerinin mekansal ve sayısal olarak genişlemesi, öğretmenlere olan talepte buna bağlı olarak bir artışa yol açmıştır. Bunun sonucunda birçok öğretmen yetiştiren kurum kurulur (Pushpanadham ve Shnaoli, 2021: 47).

Sosyal girişimcilik kavramı ile birlikte sosyal girişimcilik özelliklerine sahip öğretmenlerin yetiştirilmesi ihtiyacı doğmuştur. Sosyal girişimciliğin özellikleri incelendiğinde öğrenme, bireyin kişisel gelişimini desteklemekte ve öğrenme alanlarındaki yetkinliğe odaklanmaktadır. Bu kapsamda işbirlikli öğrenme, takım çalışması, yaparak öğrenme, probleme dayalı öğrenme, grup ve akran çalışması, proje çalışması ve drama vb. yöntemler öğrencileri etkileşimli öğrenme ve düşünme konusunda aktif kılar. Geleneksel öğretim yöntemlerinden farklı olarak bu yöntemler öğrencilerin aktif öğrenmelerine odaklanır (Konaklı ve Göğüş, 2013: 376).

1.3. Araştırmanın Önemi

Sosyal girişimcilik, sosyal doyuma ihtiyaç duyan ve topluma faydalı olmak isteyen bireyler için büyük önem taşımaktadır. Birçok sosyal girişimci, hayatı bu şekilde

anlamlandırdıklarını ve hayattaki amaçlarını gerçekleştirdiklerini hissederler. Bazıları için bu inanç bilinçli inançtan gelir.

Sosyal girişimciler, sosyal bir misyonu olan girişimcilerdir. Sosyal misyon, sosyal girişimciler için açık ve merkezidir. Bu, sosyal girişimcilerin fırsatları nasıl algıladıklarını ve değerlendirdiklerini açıkça etkiler. Dolayısıyla ana kriteri kâr değil, yarattığı misyon üzerindeki etkisidir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Çalışmada öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleriyle demografik özellikleri arasında bir ilişki olup olmadığının tespiti amaç edinilmiştir.

1.5. Problem Cümlesi

Öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleriyle demografik özellikleriyle arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Sosyal girişimcilik yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Sosyal girişimcilik cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Sosyal girişimcilik medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Sosyal girişimcilik eğitim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Sosyal girişimcilik çalışılan okulda görev yapma süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Sosyal girişimcilik mesleki kıdeme göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan bağımlı araştırma modeline dayalı olarak hazırlanmıştır. İlişkisel araştırma modeli; iki veya daha fazla değişken arasındaki birlikte varyansın varlığını ve derecesini belirlemeye çalışan bir modeldir (Karasar, 2017).

Çalışmada İstanbul ili Üsküdar ilçesinde görev yapan 239 öğretmen üzerinde sosyal girişimcilik ölçeği uygulanmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Çalışmanın örneklem grubu İstanbul ili Üsküdar ilçesi ile sınırlıdır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunun Cinsiyete Göre Dağılımı

Gruplar	Cinsiyet		TOPLAM	
	Kadın	Erkek		
	f	f	f	%
	178	61	239	100

Tablo 1 incelendiğinde 178 kadın katılımcı, 61 erkek katılımcı olmak üzere toplam 239 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Sosyal Girişimcilik Ölçeği: “Sosyal Girişimcilik Ölçeği” Konaklı ve Göğüş (2013) tarafından geliştirilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek için elde edilen veriler üzerinde AFA ve DFA yapılmıştır. Daha sonra ise KMO ve Barlet Test sonuçları ile ölçeğin 21 madde ve 3 boyuttan oluştuğu belirlenmiştir. Risk alma boyut 7 madde, özgüven boyutu 8 madde ve kişisel yaratıcılık boyutu da 6 maddeden oluşmuştur. Ölçeğin güvenilirliği için ise Cronbach Alpha Katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin genel güvenilirlik katsayısı, 85 olarak belirlenmiştir.

Mevcut araştırma verilerine dayalı olarak da Sosyal Girişimcilik Ölçeği’nin güvenilirliğini belirlemek için iç tutarlılık katsayı olan “Cronbach alfa” değeri tekrar hesaplanmıştır. Ölçeği risk alma boyutu için ,71 bulunmuş ve düzeltilmiş madde toplam korelasyonları .28 ile .58 arasında dağıldığı saptanmıştır. Özgüven boyutu için Cronbach Alpha değeri ,78 ve düzeltilmiş madde korelasyonu da .32 il .55 arası dağıldığı belirlenmiştir. Son boyut olan kişisel yaratıcılık için ise Cronbach Alpha değeri, 79 ile düzeltilmiş madde toplam korelasyonları da .32 ile . 67 arasında dağıldığı belirlenmiştir. Toplam sosyal girişimcilik ölçeği içinse Cronbach Alpha değeri, 79 olduğu görülmektedir. Bu değerler de sosyal girişimcilik ölçeğinin güvenilir olduğunu ve bu araştırma kapsamında da kullanılabileceğini göstermiştir.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu Google Form aracılığıyla öğretmenlere ulaştırılmış ve yanıtlar elektronik olarak alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak ölçek soruları T-testi ve Anova testiyle sonuca ulaştırılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Sosyal Girişimciliğin Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	F	p
Risk Alma	25-35	48	3,6875	,87004	,411	,663
	36-45	99	3,6667	,78856		
	46-60	92	3,7733	,87325		
Özgüven	25-35	48	3,8310	,78433	,037	,964
	36-45	99	3,8272	,67385		
	46-60	92	3,8007	,85680		
Kişisel Yaratıcılık	25-35	48	3,8594	,80706	,119	,888
	36-45	99	3,9116	,76124		
	46-60	92	3,9293	,86708		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Sosyal Girişimciliğin Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Risk Alma	Kadın	178	3,7480	,84564	1,141	,740
	Erkek	61	3,6066	,80629		
Özgüven	Kadın	178	3,8727	,77270	1,899	,945
	Erkek	61	3,6576	,73571		
Kişisel Yaratıcılık	Kadın	178	3,9551	,81698	1,541	,476
	Erkek	61	3,7705	,77768		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Sosyal Girişimciliğin Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Risk Alma	Evli	78	3,6960	,74333	-,204	,218
	Bekar	161	3,7196	,88003		
Özgüven	Evli	78	3,8490	,72119	,437	,766
	Bekar	161	3,8026	,79096		
Kişisel Yaratıcılık	Evli	78	3,8301	,73799	-1,035	,852
	Bekar	161	3,9457	,84164		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin eğitim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Sosyal Girişimciliğin Eğitim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Eğitim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Risk Alma	Lisans	175	3,7208	,80621	,250	,078
	Yüksek Lisans	54	3,6878	,96933		
Özgüven	Lisans	175	3,8165	,72596	,031	,040
	Yüksek Lisans	54	3,8128	,91442		
Kişisel Yaratıcılık	Lisans	175	3,9400	,75903	,661	,031
	Yüksek Lisans	54	3,8565	,96349		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Sosyal Girişimciliğin Çalışılan Okulda Görev Yapma Süresi Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Risk Alma	1-5 yıl	90	3,7540	,90326	,142	,935
	6-10 yıl	74	3,6757	,84177		
	11-20 yıl	49	3,7114	,77234		
	21 yıl ve üzeri	26	3,6703	,72705		
Özgüven	1-5 yıl	90	3,9852	,73235	2,354	,073
	6-10 yıl	74	3,7282	,84543		
	11-20 yıl	49	3,7188	,70496		
	21 yıl ve üzeri	26	3,6795	,70436		
Kişisel Yaratıcılık	1-5 yıl	90	4,0389	,69196	1,853	,138
	6-10 yıl	74	3,8851	,92454		
	11-20 yıl	49	3,8418	,83025		
	21 yıl ve üzeri	26	3,6442	,75556		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Sosyal girişimciliğin mesleki kıdem süresi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Sosyal Girişimciliğin Mesleki Kıdem Bakımından İncelenmesi

	Mesleki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Risk Alma	1-6 yıl	37	3,4826	1,14847	2,751	,043
	7-11 yıl	37	3,6216	,77168		
	12-19 yıl	64	3,6272	,70613		
	20 ve üzeri	101	3,8826	,77786		
Özgüven	1-6 yıl	37	3,6847	,98463	1,051	,371
	7-11 yıl	37	3,7688	,81371		
	12-19 yıl	64	3,7691	,69609		
	20 ve üzeri	101	3,9153	,70100		
Kişisel Yaratıcılık	1-6 yıl	37	3,6284	,96397	3,027	,030
	7-11 yıl	37	3,8041	,80609		
	12-19 yıl	64	3,8828	,80668		
	20 ve üzeri	101	4,0644	,72341		

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Topluluğun ihtiyaçlarını karşılamak için, kâr amacı gütmeyen kuruluşların aksine, kar amacı gütmeyen çeşitli faaliyetler yürütülebilir. Bu kültürel, ekonomik, sosyal ve çevresel faaliyetler sosyal girişimciler tarafından gönüllü olarak yürütülür ve ülke kalkınmasına katkı sağlayabilir. Öğretmenlerde sosyal girişimcilik düzeyinin yüksek olması okul ve öğrenci başarısı için büyük bir etkidir. Öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeylerinin demografik özelliklerle kıyaslandığı bu çalışmada yapılan anket sonuçları aşağıdaki gibidir:

Analiz sonuçlarına göre risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının yaş bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunu destekler nitelikte Osanmaz (2020) yaptığı çalışmada katılımcıların sosyal girişimcilik düzeyleriyle yaşları arasında anlamlı bir ilişkiye rastlamamıştır.

Risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yapılan araştırma sonucunu destekler nitelikte Karadağ (2015) okul yöneticileri üzerinde yaptığı çalışmada sosyal girişimcilik düzeyi ile cinsiyet ve medeni durum arasında bir ilişki tespit etmemiştir.

Risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Risk alma, özgüven, kişisel yaratıcılık puanının mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Biçer (2019) yaptığı çalışmada öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeyleriyle eğitim durumları arasında anlamlı ilişki tespit ederken mesleki kıdemleriyle bir ilişki tespit etmemiştir.

4.1. Öneriler

Sosyal girişimcilik eğitimleri sadece üniversite düzeyinde değil okul öncesi dönemden başlanıp tüm eğitim kademelerinde aktif bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

Öğretmenlerin sosyal girişimcilik düzeylerinin artırılması için okul içinde çeşitli aktiviteler yapılmalıdır.

Okullarda sosyal girişimcilik farkındalığı için uygulamalar yapılabilir.

Bundan sonraki çalışmalarda örneklem grubu daha geniş tutulup daha detaylı sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

Biçer, G. (2019). *Okul öncesi öğretmen adaylarının sosyal girişimcilik düzeylerinin problem çözme becerileriyle ilişkisinin incelenmesi*. (yüksek lisans tezi). Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Çermik, F., ve Şahin, İ. F. (2015). Sosyal bilgiler öğretmeni adaylarının sosyal girişimcilik özelliklerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Current Research in Education*, 1 (2), 76-88.

Denizalp, H. (2007). *Toplumsal dönüşüm için sosyal girişimcilik rehberi*. Ankara: STGM Yayıncılık.

Güler, K. B. (2010). *Sosyal girişimcilik*. Ankara: Elif Yayınevi

Karadağ, C. (2015). *Öğretmenlerin görüşlerine göre okul yöneticilerinin çok kültürlülük yeterlikleri ile okul iklimi arasındaki ilişkinin incelenmesi (mardin-van-bitlis örneği)* (yüksek lisans tezi). Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Van.

Karasar, N. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları

Konaklı, T. ve Göğüş, N. (2013). Aday öğretmenlerin sosyal girişimcilik özellikleri ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *GEFAD / GUJGEF*, 33(2), 373-391

Light, P. E. (2006) Reshaping social entrepreneurship, *Stanford Social Innovation Review*, 4(3), 47-51

Osanmaz, H. (2020). *Algılanan sosyal desteğin sosyal girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: adil dünya inancının düzenleyici rolü*, (yüksek lisans tezi). Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.

Pushpanadham, K., ve Shnaoli, C. A. (2021). Teacher as social entrepreneur: a paradigm shift in indian teacher education. *International Forum of Teaching and Studies*, 42-51.

Taş, HY., Menteşe, B. (2016) *Sosyal girişimciliğin gelişimi: Avrupa birliği ülkelerinde ve Türkiye’de sosyal girişimciliğin boyutları*. 2. Uluslararası Çin’den Adriyatik’e Sosyal Bilimler Kongresi. Payas, Hatay, Türkiye, Mayıs 305-320.